

STEDGIÐ

FRÁFLYTINGINI

Samlaða **føðitalið** er nú so lítið, sum tað var fyri 100 árum síðan, tá eini 18.000 fólk búðu í Føroyum.

Talið av gentum **yngr**i enn 15 ár er minkandi. Í so máta er eingin ábending um, at talið av nýfðingum fer at vaksa fyrstu komandi árin.

Føroyar **innflyta** nógv mest av okkara vørum úr tveimum teimum dýrastu londunum í heiminum. Uppgerð hjá Hagstovuni vísir, at vit innflyta mest úr Noregi og Danmark – tiltikin fyri høgar prísir.

fólkavøkstur

Fráflytingin úr Føroyum hevur verið støðug yvir fleiri ár, og hevur síðani 2004 ligið um 1600 fólk, og tað er serliga yngra ættarliðið ið leitar sær út í heim í lestrarørindum. Men samstundis er tilflytningin nógv meiri óstøðug enn tøluni fyri fráflyting, og er nógv tengd at arbeiðsmøguleikunum. Loysnin er tí bæði einföld og torfør samstundis: Nógv fleiri stórv skulu til fyri at fáa vøkstur

nógvar uppfinningar og spennandi hugskot í Føroyum, og um bert ein av tíggju verkætlanum veruliga

eydnast, fær hetta stórar ringvirkningar og kann skapa nógv nýggj stórv. Avbjóðingin er, at teir framtaksgrunnar

vit í lötuni hava, hava tørv ringvirkningar og kann skapa nógv nýggj stórv. Avbjóðingin er, at teir framtaksgrunnar

Vit skulu hava grunnar, ið eru lætt atkomiligar, eisini tá ein verkætlan er á byrjunarstigi, men sum samstundis bert velja at seta pening í tær mest lovandi verkætlanirnar, leggur hann dent á. Grunnarnir skulu stuðla frá líka hugskotið og prototypu til sjóseting, og harvið spæla ein virknan leiklut í menningini.

Ein annar týðandi lestur er eitt tættari tilknýti millum granskingarumhvørvið og vinnulívið, eins og vit kenna tað úr øðrum londum. Sambært Kára Petersen, er umráðandi, at stórir partur av játtanini til gransking fer til júst vinnugransking. Úrslitið kann gerast ein nógv øktur produktivitetur.

– innrættað til konservativar fiskimenn á bygd. Ungdómur, serliga ungar kvinnur, sum hevur verið í stórbýum í fleiri ár og fingið eina útbúgving og smakk fyri øllum tí, sum eitt stórbýarsamfelag, tímir ikki heimaftur til eitt slíkt samfelag, heldur hann fyri. Loysnin er, at savnað allar kreftir at skapað eitt nútímans miðstaðarøki, ið skal fevna um Vágar, Eysturoy, Streymoy og móguliga Borðoy.

Ítøkiliga snýr tað seg til dømis um ein tunnil undir Skálafjørðin og útbygging av Fróðskaparsetrinum. Tí lykilin til at menna eitt nýmótans føroyskt samfelag, er, umframt umskipan av vinnuni, útbúgvingar mugu-

Alternativir bústaðarmøguleikar

Sera trupult er hjá inntøkuveikum bólkum, at flyta aftur til Føroya, orsaka av dýrum bústaðum. Dýru bústaðirnir gera, at fólk við avmarkaðum tilknýti til arbeiðsmarknaðin, ella pør, har bert annað arbeiðir, hava trupult við at flyta heim aftur og seta fótur undir egið borð. Bústaðirnir eru einfalt ov dýrir, og tað kostar t.d. ofta omanfyri 6000 krónur at leiga ein kjallara í Havn.

Alternativir bústaðir hava tí stóran týðning fyri at venda gongdini. Men Í verandi stöðu er torført at seta størri íbúðarverkætlanir í gongd, t.d. fyri tryggingarfeløg og kommunur. Tí tað ber ikki

» **Vit hava nógvar uppfinningar og spennandi hugskot í Føroyum, og um bert ein av tíggju verkætlanum veruliga eydnast, fær hetta stórar ringvirkningar og kann skapa nóg nýggj stórv**

KÁRI PETERSEN, BÚSKAPARFRØÐINGUR

So ella so skulu vit uppfinna okkum til fólkavøkstur, við at vaksa um samfelagsligu búskaparkøkuna, soleiðis at meiri verður at býta av.

Ein sterkt miðstaðarøkið

Heðin Mortensen, borgarstjóri í Havn, hevur fatur í rætta endanum, heldur Jóannes Jacobsen, ið fleiri ferðir alment hevur talað fyri, at vit skulu leggja alla orku í miðstaðarøkið, frammum útjaðaramenning. Klassiska argumenti hevur verið, at Føroyar sum heild eru ein útjaðari, og bert við at leggja dent á, at menna eitt fjøltátta og spennandi miðstaðarøkið, kunnu vit venda fólkaflytningini – í dag er samfelagið, fyraantað sagt

leikarnir. Sambært Jóannes Jacobsen, er lykilin til fólkavøkstur hægri útbúgving, eisini til teirra, ið missa arbeiði í verandi vinnum. Men spurður hvørt tað ikki er vandi fyri, at vit útbúgva ungdóm til arbeiðsloysi, heldur hann ikki, at hetta er nakar vandi; sambært honum skulu vit heldur kanna hvørjar útbúgvingar ungdómurin eftirspyr – Ein skal ikki hugsa um, at ungdómurin útbúgvir seg til arbeiðsloysi. Tað royndi man í Danmark í 80unum, og tað fekk ein bráðan enda. Alt ov fá fingi t.d. móguleika at lesa til lækna, og tað gav at bita í 90unum. Eingin veit hvørjum útbúgvingum tørvur verður á framtíðini, sigur hann.

til, kundu tær hugsað sær at gjørt íbúðarfeløg, at fáa rentustuðul til endamálið. Og uttan rentustuðul vera slíkar íbúðir alt ov dýrar at leiga. Hetta vendir sosialt skeivt, tí tann sum eigur fær í dag stuðul úr landskassanum, men tann sum eigur minni og má leiga, fær einki, vísir Kári Petersen á -Fingu íbúðarfeløg rentustuðul, kundi tað loyst seg hjá eitt nú kommunum og størri feløgum, at fari undir størri íbúðarbygging við tilflytingarmøguleikum í huga. Men í verandi löt loysir hetta seg ikki. Men soleiðis kundu vit givið ungum fólki fíggarligt dirvið at flyta heim, hóast tey móguliga ikki hava fult starv, sigur hann.